

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 377/2012-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. júna 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti T., Cyprus, právne zastúpenej advokátom JUDr. B. F., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 11/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 11/2010 p o r u š i l základné právo spoločnosti T. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Spoločnosti T. finančné zadosťučinenie n e p r i z n á v a .

2. Spoločnosti T. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 489,06 € (slovom štyristoosemdesiatdeväť eur a šesť centov), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. B. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 377/2012-15 z 20. septembra 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti T., Cyprus (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Obdo V 11/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Najvyšší súd vo svojom stanovisku zo 7. februára spresnil, že uvedená spisová značka „*správne má znieť 1 Obdo V 11/2010*“; túto skutočnosť ústavný súd v tomto rozhodnutí plne rešpektuje.

2. Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: „Sťažovateľ podal dňa 20. 01. 2010 na Najvyšší súd SR dovolanie proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 08. 2009, sp. zn. 2Obo/77/2009, resp. opravnému uzneseniu zo dňa 03. 12. 2009, sp. zn. 2Obo/77/2009. Na základe podaného dovolania začalo dovolacie konanie vedené Najvyšším súdom SR pod sp. zn. 10 ObdoV11/2010.

Porušovateľ podľa informácií sťažovateľa doposiaľ nevykonal vo veci žiadny procesný úkon a to napriek tomu, že od podania dovolania uplynuli viac ako dva roky. Vzhľadom k časovo enormnej stagnácii konania sa sťažovateľ rozhodol využiť svoje právo a v zmysle ust. § 62 ods. 1 zákona č.757/2004 Z. z. (o súdoch a o zmene a doplnení

niektorých zákonov) podal do podateľne súdu sťažnosť na postup súdu smerujúcu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V sťažnosti požiadal predsedu súdu o vykonanie efektívneho riadiaceho zásahu, ktorý by odstránil zbytočné prieťahy v konaní, a prispel k naplneniu ust. § 6 OSP prikazujúceho súdu postupovať v konaní v súčinnosti so všetkými jeho účastníkmi tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. (...) Sťažnosť sťažovateľa ostala bez adekvátnej reakcie. (...)

Sťažovateľ urobil podanie v súlade s ust. § 42 ods. 1 OSP. Toto podanie spĺňa všetky formálne a materiálne podmienky stanovené zákonom. Ako také je urobené zákonom ustanoveným spôsobom a je teda nutné, aby porušovateľ o podanom návrhu konal v občianskom súdnom konaní podľa stanovených procesných predpisov. Návrh na začatie konania spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti a preto má požiadavka na konanie bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. na konanie v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru plnú relevanciu. (...)

Tvrdíme, že postupom porušovateľa došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa systematicky zaradeného do katalógu práv na súdnu a inú právnu ochranu. Konkrétne, porušovateľ svojím postupom porušil a sústavne porušuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez zjavných príčin a najmä vzhľadom na charakter prejednávanej veci, svojou absolútnou nečinnosťou spôsobuje sťažovateľovi neprimerane veľké ťažkosti - obmedzuje jeho vlastnícke právo, pretože po dobu viac ako dva roky nie je schopný vyriešiť pretrvávajúci stav právnej neistoty.

Porušovateľ svojím postupom taktiež porušil a sústavne porušuje právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konanie súdu, k dnešnému dňu v trvaní viac ako dva roky, keď procesná strana spolupracuje so súdom, v podanom návrhu označila všetky dôležité skutočnosti a podložila ich relevantnými dôkazmi, pričom doposiaľ nedošlo k rozhodnutiu, nemožno hodnotiť tak, že by garantovalo rozhodnutie o veci v primeranej lehote.

V prípade zásahu do základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky poukazujeme na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorých bol vyslovený jednoznačný názor, že bezdôvodná nečinnosť všeobecného súdu

v trvaní viac ako dva roky predstavuje porušenie základného práva účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov(...)

Tvrdíme, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, Najvyšší súd SR prejednáva spor, ktorý nevykazuje znaky právnej a faktickej zložitosti. Zhromaždený dôkazný materiál, ako aj doterajšia rozhodovacia činnosť súdu by mali byť predpokladmi rýchleho ukončenia konania. Správanie s'ťažovateľa v priebehu doterajšieho konania nemohlo v žiadnom prípade spôsobiť prietahy. Naopak jeho aktívna súčinnosť podporuje skoré ukončenie konania. Posúdenie tretieho kritéria je spojené s vykonaním dokazovania v priebehu konania o ústavnej s'ťažnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky s využitím všetkých relevantných materiálov, najmä súdneho spisu Najvyššieho súdu SR. (...)

Pre výraznú intenzitu zásahov do základných práv s'ťažovateľa, ako aj dĺžku ich trvania (tiež dĺžku trvania stavu právnej neistoty, beznádeje a nedôvery v spravodlivé vyriešenie veci), ako aj so zreteľom na fakt, že porušenie základných práv nemožno napraviť obnovením stavu pred ich porušením, pričom Najvyšší súd SR súd nepostupoval a stále nepostupuje v občianskom súdnom konaní podľa ust. § 6 a príp. § 100 ods. 1 OSP tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, žiada s'ťažovateľ, aby mu bolo rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky priznané finančné zadosťučinenie vo výške 1.320,- €. Poukazujeme aj na skutočnosť, že viac ako dvojročné obdobie, počas ktorého prebieha občianske súdne konanie znamená pre s'ťažovateľa výrazné obmedzenie jeho vlastníckych práv.

Tvrdíme, že výška požadovaného finančného zadosťučinenia je primeraná a spravodlivá. Vychádza z doktríny prijatej ústavným súdom, podľa ktorej, pokiaľ ide o zbytočné prietahy v súdnom konaní je spravodlivé, ak sa na každý rok poznačený prietahmi vzťahuje satisfakcia vo výške 660 €. Ohľadom primeranosti požadovanej výšky finančného zadosťučinenia poukazujeme na doterajšie rozhodnutia ústavného súdu vo veci porušovania práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov súdmi v civilnom konaní (...)

Márne plynutie času spôsobilo, že ani pozitívne rozhodnutie ústavného súdu nebude môcť kompenzovať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Napĺňa sa tak jedno zo základných kritérií rozhodovania o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia (...)

Sťažovateľ podáva sťažnosť ústavnému súdu po tom, čo v občianskom súdnom konaní využil všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy. Tieto však nevedli k odstráneniu prieťahov a stagnácie konania. Doterajšia nečinnosť a neefektívna činnosť štátneho orgánu spôsobila sťažovateľovi ničím neodôvodniteľné problémy v jeho podnikateľskej činnosti a vytvorila v sfére jeho vlastníckych práv stav dlhotrvajúcej neistoty. Okrem toho, žiadne prostriedky nápravy nemôžu konvalidovať časový aspekt konania. Viac ako dva roky nie je primeranou lehotou na prejedanie jednoduchej veci. Právny prostriedok nápravy upravený ust. § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. (o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov) vzhľadom na celkovú dĺžku konania nemôže zaručiť potrebnú účinnosť. (...)

S poukazom na vyššie uvedené skutkové a právnu argumentáciu a z dôvodu, že porušovateľ svojím postupom porušil právo sťažovateľa zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, žiadame Ústavný súd Slovenskej republiky, aby po náležitom zistení skutkového stavu vyhovel sťažnosti a vydal tento nález

1) Základné právo spoločnosti T.(...) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejedanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn.: 10 ObdoV11/2010 porušené bolo.

2) Najvyššiemu súdu SR prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn.: 10ObdoV11/2010 konal bez zbytočných prieťahov.

3) Spoločnosti T.(...) priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1.320,- €(...), ktoré je jej Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Najvyšší súd SR je povinný uhradiť spoločnosti T.(...) trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu(...), a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu(...)"

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: najvyšší súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. Š. H., v zastúpení JUDr. J. S., predsedom

obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, listom č. k. KP 4/2012-55 zo 7. februára 2013 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu z 26. februára 2013.

3.1 Predseda najvyššieho súdu vo svojom liste uviedol tieto skutočnosti:

„(...) Predmetom konania v právnej veci sťažovateľa (v procesnom postavení žalobcu) na najvyššom súde bolo rozhodovanie o jeho dovolaní o zaplatenie 66.387,84 eur s príslušenstvom zo zmenky, vedenej pôvodne na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 3Zm/110/2003, následne na Najvyššom súde Slovenskej republiky ako súde odvolacom pod sp. zn. 2Obo/77/2009.

Vo vzťahu k namietaným prietahom v konaní Vám po oboznámení sa s obsahom predmetnej sťažnosti, uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 377/2012-15 z 20. septembra 2012, ako aj s vecou súvisiacim spisom najvyššieho súdu, oznamujeme nasledovné skutočnosti:

Ako vyplýva zo záznamov registra obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, dovolanie sťažovateľa v predmetnej veci bolo tunajšiemu súdu doručené 1. marca 2010 s tým, že vec bola pridelená senátu O - V, ktorý prejednával a rozhodoval všetky dovolania účastníkov smerujúce proti rozhodnutiam vydaným senátmi obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu (§ 10a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Predsedom senátu bol JUDr. J. S., ktorý súčasne ako predseda obchodnoprávneho kolégia vykonával, resp. aj v súčasnosti vykonáva okrem rozhodovacej činnosti aj ďalšie činnosti v súlade s Rozvrhom práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky platným pre ten-ktorý rok, zverené mu podľa § 21 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa čl. 17 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd ako súd dovolací 25. októbra 2012 uznesením sp. zn. 1ObdoV/11/2010, ktorým dovolanie ako nedôvodné odmietol. V súčasnosti je teda konanie na najvyššom súde skončené, z dôvodu ktorého je návrh sťažovateľa adresovaný ústavnému súdu, aby najvyššiemu súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov, neaktuálny.

K dĺžke konania na najvyššom súde považujeme za potrebné poukázať na skutočnosť, že senáty najvyššieho súdu, až na zákonné výnimky, vybavujú veci podľa poradia, v akom im boli predložené. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že uplatňovanie práva zaručeného čl.

48 ods. 2 ústavy musí byť v súlade s čl. 12 ods. 2 ústavy zaručujúcim základné práva (vrátane práva na konanie bez zbytočných prieťahov) všetkým oprávneným osobám bez akéhokoľvek zvýhodňovania. Je faktom, že v rovnakom čase na identickom mieste sa právo na konanie bez zbytočných prieťahov zaručuje mnohým osobám, ktoré sa v početných konaniach obrátili na súd s požiadavkou o odstránenie právnej neistoty. S prihliadnutím na túto okolnosť nikto z účastníkov konania - či už zo žalobcov alebo žalovaných, nemôže oprávnene žiadať, aby sa súd ihneď zaoberal práve jeho vecou, pretože to nie je v jeho fyzických možnostiach.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujeme, aby ústavný súd uznesením vyslovil, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. IObdoV/11/2010, porušené nebolo.

Vo vzťahu k možnosti upustenia od ústneho pojednávania na ústavnom súde podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov oznamujeme, že najvyšší súd s upustením od ústneho pojednávania súhlasí. (...)“

3.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu uviedol:

«V nadväznosti na doručené vyjadrenie porušovateľa - Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - považujeme v záujme ochrany legitímnych práv sťažovateľa za potrebné predložiť ústavnému súdu nasledovné stanovisko:

1) Porušovateľ vo vyjadrení priznal, že obdobie dovolacieho konania bolo od 01. 03. 2010 do 25. 10. 2012 poznačené zbytočnými prieťahmi (viac ako dva a pol roka!). Porušovateľ neoznačil žiadne procesné úkony, ktoré by v tomto období vykonával za účelom odstránenia právnej neistoty účastníkov (poskytnutia súdnej ochrany).

2) Porušovateľ sa snaží dokázať, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nebolo porušené tvrdením, že ak sa základné právo porušuje rovnako vo všetkých prípadoch a voči všetkým účastníkom konania, nejde o porušenie tohto práva. Takéto tvrdenie je nutné rozhodne odmietnuť. Štátny orgán poverený výkonom

právomoci sa nemôže zbaviť zodpovednosti za porušovanie základného práva tvrdením o rovnosti v porušovaní.

3) Poukaz porušovateľa na „fyzické možnosti“ taktiež nemôže byť ospravedlnením a takéto argumenty ústavný súd v ustálenej rozhodovacej praxi už dávno odmietol.

Keďže označené základné právo sťažovateľa bolo jednoznačne porušené zbytočnými prietahmi v trvaní dva a pol roka a tento fakt nemôže zvrátiť (porušenie konvalidovať) ani skutočnosť, že vec bola právoplatne rozhodnutá (porušenie práva je nezvratné a jeho nápravu je možné dosiahnuť len rozhodnutím ústavného súdu), žiadame, aby ústavný súd rozhodol o sťažnosti podľa predloženého petitu s tým, že na výroku obsahujúcom príkaz porušovateľovi konať bez zbytočných prietahov už sťažovateľ vplyvom vývoja situácie po podaní sťažnosti, netrvá.

Pre jednoznačnosť v skutkových okolnostiach, ktoré viedli k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sťažovateľ netrvá na tom, aby sa vo veci uskutočnilo ústne pojednávanie.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Obdo V 11/2010:

Dňa 1. marca 2010 bol najvyššiemu súdu predložený spis, aby rozhodol o opravnom prostriedku – dovolaní sťažovateľky proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho sp. zn. 2 Obo 77/2009 z 27. augusta 2009 v znení opravného uznesenia sp. zn. 2 Obo 77/2009 z 3. decembra 2009. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 1 Obdo V 11/2010.

Dňa 25. októbra 2012 najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obdo V 11/2010 dovolanie sťažovateľky odmietol.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 11/2010 došlo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prierahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

(ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že priebeh napadnutého konania nemožno pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci. Skutkovú alebo právnu zložitosť preskúmaného konania inak vo svojom vyjadrení nenamietal ani predseda najvyššieho súdu.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom, teda dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a predovšetkým konštatuje, že zo súvisiaceho spisu najvyššieho súdu, ale ani z vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu nevyplýva žiadny efektívny úkon najvyššieho súdu do podania ústavnej sťažnosti (7. februára 2012) v danej veci. Úkony najvyššieho súdu teda v napadnutom konaní minimálne po dobu viac ako poldruha roka nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedenú nečinnosť najvyššieho súdu bez zákonných alebo iných relevantných dôvodov treba považovať

za zbytočné prierahy v konaní. Obranné vyjadrenie najvyššieho súdu, podľa ktorého „*predsedom senátu bol JUDr. J. S., ktorý súčasne ako predseda obchodnoprávneho kolégia vykonával, resp. aj v súčasnosti vykonáva okrem rozhodovacej činnosti aj ďalšie činnosti v súlade s Rozvrhom práce*“, nebolo možné právne akceptovať. V tejto súvislosti treba opakovane zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Rovnako ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prierahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Prijatie opatrení vo vzťahu k napadnutému konaniu zo strany najvyššieho súdu uvedené nebolo. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prierahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Nemožno pochybovať o tom, ako to tvrdí predseda najvyššieho súdu (pozri bod I/3.1 tohto nálezu), že „*uplatňovanie práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy musí byť v súlade s čl. 12 ods. 2 ústavy*“, avšak súdy sa skutočne nemôžu zbaviť zodpovednosti za porušovanie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tvrdením, z ktorého by mohla vyplývať rovnosť v porušovaní základných práv „*mnohým osobám*“.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prierahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 25. októbra 2012 bola predmetná vec na najvyššom súde uznesením sp. zn. 1 Obdo V 11/2010 rozhodnutá, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať finančné zadosťučinenie v sume 1 320 €, najmä „pre výraznú intenzitu zásahov do základných práv sťažovateľa, ako aj dĺžku ich trvania (tiež dĺžku trvania stavu právnej neistoty, beznádeje a nedôvery v spravodlivé vyriešenie veci)“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci, najmä na to, že po podaní sťažnosti predsedovi najvyššieho súdu sa vo veci v relatívne krátkej lehote rozhodlo, teda táto sťažnosť bola efektívnym prostriedkom nápravy, ústavný súd dospel k názoru, že aj konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto neuznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde.

Z uvedených podstatných dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti z 3. februára 2012 a písomné stanovisko k vyjadreniu najvyššieho súdu z 26. februára 2013). Za dva úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume dvakrát po 127,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,63 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2013 patrí odmena v sume 130,16 € a režijný paušál 7,81 € v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 407,55 €, ku ktorej bolo treba

pripočítať 20 % DPH, teda sumu 81,51 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 489,06 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2013